

S
Strategic

E
Environmental

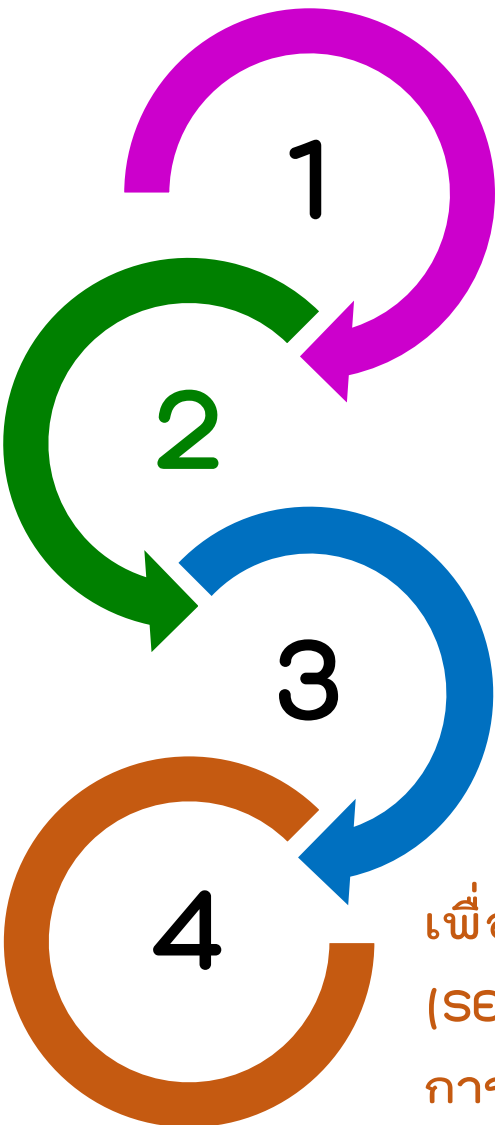
A
Assessment

โครงการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อม ระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ปี 2563

โดย ดร. พรวิภา คลังสิน
หัวหน้าโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนและแผนงานในระดับต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจ SEA ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถนำ SEA ไปใช้ในกระบวนการวางแผนและแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้าน SEA และระบบข้อมูลสำคัญสำหรับการจัดทำ SEA เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำ SEA ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3 เพื่อติดตามและประเมินผลกระบวนการจัดทำ SEA ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการในปี 2562 ตลอดจนวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค

4 เพื่อปรับปรุงแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA Guideline) ของประเทศให้มีความเหมาะสมและพัฒนากลไกการขับเคลื่อน SEA ของไทย

กิจกรรมของโครงการ

1

การประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
จำนวน 4 ครั้ง

2

การติดตามและประเมินผลการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
ชายแดนจังหวัดสระแก้ว

3

การฝึกอบรมทางวิชาการขั้นสูงด้าน SEA จำนวน 3 ครั้ง

4

การประเมินผลกระบวนการจัดทำ SEA ของหน่วยงานต่าง ๆ
ที่ดำเนินการในปี 2562

5

การประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และระดม
ความคิดเห็นเรื่อง การขับเคลื่อน SEA จำนวน 2 ครั้ง

การประชุมกลุ่มย่อยระดับความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ครั้ง

ครั้งที่

วันดำเนินการจัดกิจกรรม

วัตถุประสงค์

ผลลัพธ์

1

วันอังคารที่ 22
กันยายน พ.ศ.
2563 ที่ผ่านมา

เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวัง ต่อ
เป้าประสงค์ของหลักสูตรการอบรมทางวิชาการชั้นสูงด้าน SEA
ทั้งในผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง

หลักสูตรการฝึกอบรมทางวิชาการ
ชั้นสูงด้านการประเมินสิ่งแวดล้อม
ระดับยุทธศาสตร์ (SEA)

2

วันพฤหัสบดีที่
24 กันยายน
พ.ศ. 2563

เพื่อประเมินผลการฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ทั่วประเทศ
ปี 2562 เพื่อการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมทางวิชาการ
ชั้นสูงด้าน SEA

3

วันจันทร์ที่
28 ของเดือน
กันยายน
พ.ศ. 2563

เพื่อแลกเปลี่ยน กรอบแนวคิด คำนิยาม และประโยชน์ของ SEA

4

ช่วงสัปดาห์ที่
3 ของเดือน
พฤศจิกายน
พ.ศ. 2563

เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการจัดทำ
SEA ในพื้นที่นำร่อง การติดตาม และประเมินปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินการขับเคลื่อน SEA และแนวทางการพัฒนา
SEA ของประเทศ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อน SEA
ของไทยและปรับปรุงแนวทาง SEA

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการ
ประเมินสิ่งแวดล้อมระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้ว

วัตถุประสงค์

- เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดสระแก้ว
- เพื่อนำแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA Guideline) มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำ SEA ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ และใช้ SEA ในการวางแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนแบบบูรณาการ
- เพื่อจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขตการศึกษาในขั้นตอน SEA พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในระยะต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงาน : โครงการติดตามและประเมินผลเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในปี 2563 จะดำเนินการในส่วนของขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (Scoping) ของ SEA มี **9 ขั้นตอนย่อย** ดังนี้

1) การวิเคราะห์และทบทวนแผนหรือแผนงาน และการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3) การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving force)

5) การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด

7) การกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น

2. การระบุขอบเขตเชิงพื้นที่และระยะเวลา

4) การกำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์

6) การประเมินข้อมูลฐาน

8) การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร

9) การจัดทำและเสนอรายงานการกำหนดขอบเขต

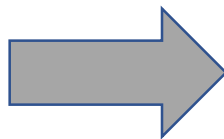
3

การฝึกอบรมทางวิชาการขั้นสูงด้าน SEA จำนวน 3 ครั้ง

หลักสูตร SEA ขั้นสูง ปี พ.ศ. 2563

- เน้นในเนื้อหาและกระบวนการซึ่งช่วยการตัดสินใจและได้การนำทาง
- เน้นในรายละเอียดเชิงเทคนิคและวิธีการที่มีความเฉพาะเจาะจง

1

หลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับสูง

2

หลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับกลาง

การพัฒนาต่อยอดจาก หลักสูตร SEA ปี พ.ศ. 2562

- เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการและกระบวนการ SEA
- เป็นหลักสูตรระยะยาว 5 วันแบบมีส่วนร่วม

3

การฝึกอบรมทางวิชาการขั้นสูงด้าน SEA จำนวน 3 ครั้ง

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA
สำหรับผู้บริหารระดับกลาง ครั้งที่ 1
(5วัน/35 คน)

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA
สำหรับผู้บริหารระดับกลาง ครั้งที่ 2
(5วัน/35 คน)

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มหน่วยงานที่ต้องจัดทำแผนหรือแผนงาน SEA ตามที่กำหนดไว้ในร่าง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. และหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษา ในคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/ทำงาน ที่เกี่ยวข้อง กับ SEA

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการ
ด้าน SEA สำหรับกลุ่มผู้บริหาร
ระดับสูง (2วัน/10 คน)

ผู้บริหารระดับกลางที่มีบทบาทและอำนาจในการตัดสินใจกำหนดแผนและแผนงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับนานาชาติและระดับประเทศ

4

การประเมินผลกระบวนการจัดทำ SEA ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการในปี 2562

การคัดเลือกโครงการในการประเมินผลกระบวนการจัดทำ SEA

โครงการที่จะดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดทำ SEA ทั้งหมด 5 โครงการ โดยเป็นโครงการ
ที่ได้นำแนวทาง SEA ของประเทศไทยที่ได้พัฒนาและปรับปรุงในช่วงปี พ.ศ. 2561-2563 ซึ่งมีความ
ทันสมัยมาปรับประยุกต์ใช้ ได้แก่

โครงการ	เจ้าของแผนหรือแผนงาน
1) โครงการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2) โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำชี	สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
3) โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำสะแกกรัง	สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
4) โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ โครงการพัฒนาน้ำต้นทุนลุ่มน้ำปราจีนบุรี – บางปะกง	สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
5) โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก	สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5

การประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และระดม
ความคิดเห็นเรื่อง การขับเคลื่อน SEA จำนวน 2 ครั้ง

วัตถุประสงค์...

- ❖ เพื่อประชาสัมพันธ์กระบวนการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของโครงการ และแนวทางการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ในปี พ.ศ. 2563 และระยะต่อไป รวมถึงสรุปผลการดำเนินงานของโครงการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

ระยะเวลาการจัดกิจกรรม...

1 ครั้งที่ 1 : วันศุกร์ที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2563

2 ครั้งที่ 2 : ช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

การประเมินผลการฝึกอบรมทางวิชาการ ด้าน SEA ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2562

23 กันยายน พ.ศ. 2563

วัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้

- เพื่อติดตามประเมินผลการฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2562
- เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำ SEA ทั้งในด้านองค์ความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น
- เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนและจัดทำ SEA ในระยะต่อไป

สรุปผลการฝึกอบรมทางวิชาการ ด้าน SEA ทั่วประเทศ ปี 2562

วัตถุประสงค์อบรม ปี 62

- เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้าน SEA ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย แผน และแผนงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมได้ทดลองพัฒนาทักษะและความสามารถในการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA)
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความสามารถในการออกแบบการศึกษา การดำเนินการศึกษา และการนำ SEA ไปประยุกต์ใช้

ระยะเวลาและสถานที่จัดฝึกอบรม

ระยะเวลาการฝึกอบรม 5 วัน/ครั้ง จำนวน 150 คน/ครั้ง
โดยแบ่งจำนวนการจัดฝึกอบรมออกตามภูมิภาคต่างๆ
ทั้งหมด 5 ภูมิภาค ประกอบด้วย

กรุงเทพ
และ
ปริมณฑล
(กรุงเทพฯ)

ภาคกลาง
(อยุธยา)

ภาค
ตะวันออก
เชียงใหม่
(ขอนแก่น)

ภาคใต้
(สงขลา)

ภาคเหนือ
(เชียงใหม่)

1

บทเรียนที่ 1 : ความเข้าใจพื้นฐาน การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

2

บทเรียนที่ 2 : หลักการและกระบวนการของ SEA ที่ดี

3

บทเรียนที่ 3 : การกลั่นกรอง (Screening) และการเตรียมงานการศึกษา SEA

4

บทเรียนที่ 4 : การกำหนดประเด็นและขอบเขตการศึกษาที่เหมาะสม (Scoping)

5

บทเรียนที่ 5 : การประเมินแนวโน้มของ Baseline ก่อนมีการพัฒนา (Baseline assessment)

6

บทเรียนที่ 6 : การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมใน SEA อย่างมีประสิทธิภาพ (Public Participation)

7

บทเรียนที่ 7 : การพัฒนาและประเมินทางเลือกเพื่อความยั่งยืน (Alternative Development and Assessment for Sustainability)

8

บทเรียนที่ 8 : เครื่องมือในการประเมินทางเลือก (Tools for Alternative Assessment)

9

บทเรียนที่ 9 : การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน (Measures for Sustainability)

10

บทเรียนที่ 10 : การนำผลการศึกษา SEA ไปมีผลต่อการพัฒนา (SEA Integration)

11

บทเรียนที่ 11 การควบคุมคุณภาพ และการรายงาน (Quality Control and Reporting)

สรุปเนื้อหาของหลักสูตร

- ❑ บทเรียนที่ 1 และ 2 เพื่อปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจ SEA ที่ตรงกัน
- ❑ บทเรียนที่ 3-11 เพื่อเรียนรู้ขั้นตอนการศึกษาประเมิน SEA ควบคู่กับนโยบาย แผน และแผนงาน ผ่าน Caseworks
- ❑ เนื้อหาเน้นการศึกษา Impact-centered SEA และสอดคล้องกับ Strategic SEA ตามความเหมาะสม
- ❑ เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้อบรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมุมมอง มากกว่าความรู้จากผู้สอน

สรุปผู้ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ทั่วประเทศ

ครั้งที่	ภูมิภาค	ผู้เข้าร่วมอบรม (ราย)	ผู้ผ่านการอบรม (ราย)	% ผู้ผ่าน การอบรม
1	ภาคกลาง (พระนครศรีอยุธยา)	84	60	71.4%
2	กรุงเทพฯ และปริมณฑล (กรุงเทพฯ)	157	115	73.2%
3	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ขอนแก่น)	125	67	53.6%
4	ภาคใต้ (สงขลา)	160	67	41.9%
5	ภาคเหนือ (เชียงใหม่)	166	53	31.9%
6	กรุงเทพฯ	208	165	79.3%
รวม		900	527*	58.6%

*เป็นผู้เข้าร่วมการอบรมไม่น้อยกว่า 4 วัน (80%)

การนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. สำหรับตนเอง ได้แก่

- ได้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มพูนองค์ความรู้และประสบการณ์
 - เกี่ยวกับหลักการและแนวทางการบูรณาการปฏิบัติที่ดีในการศึกษา SEA
 - เพื่อเตรียมการในอนาคตสำหรับจัดทำข้อเสนอจัดจ้างที่ปรึกษา กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการจัดทำ SEA ต่อไป
 - การนำเทคนิควิธี/ เครื่องมือ/ กลไกการดำเนินงาน SEA มาปรับใช้และพัฒนา งานให้เกิดประสิทธิภาพและได้ผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น
 - สามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผน และปรับแนวคิดในการทำงาน
- จัดทำโครงการ/ แผนงานต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างรอบครอบทุกด้าน โดยมีทางเลือกสำหรับการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ เพื่อลดผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder)
- ถ่ายทอดความรู้ในกระบวนการคิดและวิธีการให้บุคลากรในสำนักงานได้รับทราบ และนำไปปฏิบัติได้

การนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. สำหรับหน่วยงาน ได้แก่

- เป็นแนวทางในการดำเนินงาน SEA หรือเข้าร่วมในกระบวนการ SEA
- นำความรู้ที่ได้รับมา
 - ประยุกต์ใช้ในการวางแผนการดำเนินแผนพัฒนาของหน่วยงาน
 - ปรับใช้ และกำกับการจัดทำ SEA ได้อย่างถูกต้อง
 - นำความรู้และทักษะไปใช้วิเคราะห์และดำเนินงานให้เป็นระบบชัดเจน
 - ขับเคลื่อนนโยบาย แผน และแผนงานของหน่วยงานที่เน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- การเผยแพร่ความรู้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความตระหนักและทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

การนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. ข้อเสนอการขอรับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

- การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ SEA ให้กับผู้บริหารระดับสูงและถ่ายทอดจนถึงผู้ปฏิบัติงาน
- การกำหนดหน้าที่ชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง
- การสนับสนุนให้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปฏิบัติจริง เน้นการมีส่วนร่วม
- การจัดทำแผนที่พิจารณาถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน นำไปสู่การขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง
- ส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้จากกรณีศึกษา เช่น การมีส่วนร่วมในการรับฟังการประเมิน SEA การเชิญเข้าร่วมประชุม การอบรมต่างๆ เกี่ยวกับ SEA เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกับองค์กร
- การขอสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดทำ SEA ในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ครั้งที่ 1 (ภาคกลาง)

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร)

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ครั้งที่ 3 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

บริษัท ยูไนเต็ท แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ครั้งที่ 4 (ภาคใต้)

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ครั้งที่ 5 (ภาคเหนือ)

การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร

บริษัท ยูไนเต็ต แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด

ช่วงระดมความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

...ประเด็นคำถาม...

สำหรับผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมฯ

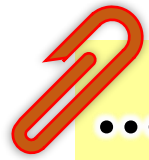
❑ การนำไปปฏิบัติใช้

- ได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปจัดทำ SEA หรือไม่ อย่างไรเช่น การนำไปกำหนด TOR หรือเป็นคณะกรรมการกำกับ
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำไปปฏิบัติใช้ คืออะไร
- การนำไปปฏิบัติใช้มีปัญหาและอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร

❑ ข้อเสนอแนะ

- องค์กรความรู้ใดที่ต้องการได้รับเพิ่มเติมเพื่อนำไปประกอบการจัดทำ SEA ในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- หากจะนำ SEA ไปใช้ในการวางแผนจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารของหน่วยงานท่านอย่างไร เพิ่มเติม

ช่วงระดมความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

...ประเด็นคำถาม...

สำหรับผู้ที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมฯ

- องค์กรความรู้
 - มีความเข้าใจและมุมมองต่อ SEA อย่างไร
- การนำไปปฏิบัติใช้
 - SEA จะสามารถเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้หรือไม่
- ข้อเสนอแนะ
 - จะสามารถขับเคลื่อนให้ SEA เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยจัดทำแผนของหน่วยงานได้หรือไม่ อย่างไร

ขอขอบคุณครับ / ค่ะ

